Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

**Lausunto**

15.11.2022

VN/4326/2022
VN/4326/2022-MMM-64

# Maa- ja metsätalousministeriön lausunto talousvaliokunnalle KAA 7/2021 vp Turve luokiteltava uusiutuvaksi luonnonvaraksi

Kansalaisaloitteessa KAA 7/2021 vp esitetään, että turve luokiteltaisiin uusiutuvaksi luonnonvaraksi.

Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että turpeella on roolinsa sekä energiahuoltovarmuuden turvaamisessa että kasvu- ja kuiviketurpeena Suomessa. Korostamme myös, että hallitusohjelmassa asetettu tavoite turpeen energiakäytön puolittamisesta tulee toteuttaa alueellisesti ja sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla ja siten, että muutos ei vaaranna sähkön ja lämmön toimitus- ja huoltovarmuutta Suomessa.

Kansalaisaloitteessa esille nostettu uusiutuvan ja uusiutumattoman välinen määrittely koskee nimenomaan turpeen määrittelyä ja asemaa energiakäytössä. Turpeen asema energiakäytössä määräytyy erityisesti EU-lainsäädännön perusteella. Tämä puolestaan tarkoittaa, että turpeen kansallisesta luokittelusta uusiutuvaksi ei olisi mielekästä säätää erikseen, sillä se ei vaikuttaisi konkreettisesti turpeen asemaan ja toisaalta johtaisi kahteen eri tulkintaan eri laeissa, mikä puolestaan olisi esimerkki huonosta kansallisesta lainsäädännöstä.

Perusteluna edellä kuvattuun toteamme, että turpeen luokittelu energian tuotannossa kytkeytyy erityisesti EU:n päästökauppalainsäädäntöön. Päästökauppajärjestelmään kuuluvat muun muassa suuret teollisuuslaitokset sekä sähkön- ja lämmöntuotanto. Turvetta ei luokitella uusiutuvaksi energianlähteeksi päästökaupassa eikä myöskään muissa EU:n direktiiveissä. Tulee huomioida, että EU:n lainsäädäntö on jäsenmaille sitovaa lainsäädäntöä eikä kansallinen lainsäädäntö saa olla ristiriidassa EU:n säädösten kanssa. Tämä tarkoittaa, että vaikka turve luokiteltaisiinkin Suomessa kansallisesti uusiutuvaksi, yksinomaan kansallisesti tehtävä määritelmän muutos ei toisi konkreettisia hyötyjä. Sen sijaan se johtaisi ristiriitaan muun muassa edellä kuvattujen EU-säädösten ja mahdollisen kansallisen säädöksen välillä.

Turpeen osuus energian tuotannossa on alentunut merkittävästi viime vuosina. Vuonna 2021 turpeen osuus energian kokonaiskulutuksesta Suomessa oli 2,7 prosenttia. Merkittävin selittävä tekijä energiaturpeen käyttömäärien vähenemiselle on ollut päästöoikeusmaksujen aiheuttama kokonaiskustannuksen nousu. Esimerkiksi tällä hetkellä päästöoikeusmaksu energiaturpeelle on kor-


| Postiosoite<br>Postadress<br>Postal Address | Käyntiosoite<br>Besöksadress<br>Office | Puhelin<br>Telefon<br>Telephone | Faksi<br>Fax<br>Fax | s-posti, internet<br>e-post, internet<br>e-mail, internet |
|---|---|---|---|---|
| Maa- ja metsätalousministeriö<br><br>PL 30<br>00023 Valtioneuvosto | <br><br>Hallituskatu 3 A<br>Helsinki | <br><br>0295 16001<br>+358 295 16001 | | <br><br>kirjaamo.mmm@gov.fi |

keampi kuin turpeen markkinahinta ja vero yhteensä. Ennen kuin päästöoikeuden hinta lähti huomattavaan nousuun vuonna 2020, päästöoikeusmaksu oli vain murto-osan markkinahinnan ja veron summasta.

Tulee huomioida, että kansallisesti energiaturpeen käyttö on edelleen sallittua ja sen käyttömääriin voidaan osaltaan vaikuttaa energiaverotasoa säätämällä. Työ- ja elinkeinoministeriön turvetyöryhmän esityksen mukaan esimerkiksi polttoturpeen verottoman laitoskohtaisen käytön alarajaa nostettiin. Verollista tuotantoa on ainoastaan ylimenevä osa. Vuosina 2022–2026 em. verottoman käytön raja on 10 000 megawattitunnin vuotuinen käyttö ja vuosina 2027–2029 enintään 8 000 megawattitunnin vuotuinen käyttö. Verottomuus koskee kaikkia polttoturvetta käyttäviä voimalaitoksia ja lämpökeskuksia. Maa- ja metsätalousministeriö pitää tärkeinä myös Varautumisen ministeriryhmässä huhtikuussa 2022 sekä Kansallisessa ilmasto- ja energiastrategiassa tehtyjä linjauksia polttoturpeen roolista huoltovarmuuden turvaamisessa ja kannatamme polttoturpeen riittävästä varmuusvarastoinnista tehtyjä päätöksiä.
.
Kasvu- ja kuiviketurpeen kotimaisen tuotanto on vahvasti kytköksissä energiaturpeen tuotantoon, joten pidämme erittäin tärkeänä, että kasvu- ja kuiviketurpeen kotimaisen tuotanto turvataan myös jatkossa. Kasvu- ja ympäristöturpeiden tuotanto on ollut Suomessa noin kaksi miljoonaa kuutiometriä vuodessa, mikä on ollut noin 10 % vastaavan jakson energiaturpeen käyttömäärästä. Turpeella on sekä kasvihuonekasvatuksessa, kuivikkeena että metsäpuiden taimikasvatuksessa optimaalisia fysikaalisia ja kemiallisia ominaisuuksia, joten sen korvaaminen muilla tuotteilla on toistaiseksi vaikeaa.

Maa- ja metsätalousministeriö korostaa, että em. kansallisilla linjauksilla on mahdollista vaikuttaa turpeen asemaan, joten ministeriö **ei näe perusteltuna aloitteessa kuvattua turpeen luokittelun muuttamista kansallisesti**. Mikäli puolestaan arvioitaisiin mahdollisuutta muuttaa turpeen luokittelua EU:ssa, tulee myös huomata, että EU turpeen kohtelu on vakiintunut EU-säädöksissä ja lisäksi tulkinta pohjautuu vahvasti kansainvälisen ilmastopaneelin IPCC:n määritelmiin. Tuen saaminen mahdolliseen muutosesitykseen muilta EU:n jäsenmailta vaikuttaa epätodennäköiseltä, sillä EU:n jäsenmaista turvetta käyttävät energiantuotannossa vain Suomi ja Irlanti. Maa- ja metsätalousministeriö ei siten näe mielekkäänä, että harkittaisiin myöskään yllä kuvattua, EU-luokittelun muutosta koskevan vaikuttamisprosessin käynnistämistä.

Liitteet

Jakelu Eduskunnan talousvaliokunta

Tiedoksi